

Sygnatura akt I C 167/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2015 roku

Sąd Rejonowy w Starogardzie Gdańskim I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca: Małgorzata Wasiniewska

Protokolant: Weronika Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 03 grudnia 2015 roku w Starogardzie Gdańskim

na rozprawie sprawy

z powództwa A. K.

przeciwko Skarbowi Państwa Aresztowi Śledczemu w S.

o zapłatę

1. powództwa oddała,

2. odstępuje od obciążania powoda A. K. kosztami postępowania w sprawie i kosztami tymi obciąża Skarb Państwa - Sąd Rejonowy w Starogardzie Gdańskim.

Sygn. akt I C 167/11

UZASADNIENIE

Powód A. K. wniósł przeciwko Skarbowi Państwa – Aresztowi Śledczemu w S. pozew o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 40.000,00 złotych z odsetkami ustawowymi naliczanymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za pozbawienie powoda, w okresie od dnia 21 października 2009 roku do dnia 16 grudnia 2009 roku, prawa do otrzymania posiłków zgodnych z wyznaniem religijnym i kulturowym oraz uzależnienie przyznania powodowi prawa do korzystania z diety od przedłożenia pozwanemu stosownej dokumentacji potwierdzającej przynależność religijną A. K.. W uzasadnieniu powód podniósł, że wielokrotnie zwracał się do pozwanego, aby ten zaprzestał działań na jego szkodę, aby zapewnił powodowi prawo do odpowiedniego wyżywienia, z uwagi na zachowanie jego zdrowia. Powód wskazał także, że przez postawę pozwanego został zmuszony do korzystania z wolności religijnej i kulturowej w ograniczonych warunkach, które naruszyły jego prawo do odpowiedniego, ze względu na zachowanie zdrowia, wyżywienia. Posiłki dostarczane mu przez pozwanego, z uwagi na zawarte w nich składniki, naruszały ogólny bilans spożywanych przez powoda kalorii. W ocenie powoda, pozwany swoim zachowaniem, doprowadził do większego ograniczenia praw A. K., jego praw człowieka oraz ograniczenia jego godności, niż wynikało to z celu zastosowania wobec powoda środka represji w postaci tymczasowego aresztowania, który to środek represji był zastosowany wobec powoda zgodnie z prawem.

Powyższa sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą akt I C 167/11.

W odpowiedzi na pozew z dnia 28 stycznia 2013 roku pozwany Skarb Państwa – Areszt Śledczy w S. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego ewentualnych kosztów sądowych według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwany podniósł, że w okresie od dnia 21 października 2009 roku do dnia 16 grudnia

2009 roku powód otrzymywał posiłki zawierające właściwe wartości odżywcze. Wskazał także, że otrzymywanie wyżywienia odpowiadającego indywidualnym wymogom nie jest bezwzględnym uprawnieniem osadzonych, a jego zapewnienie może mieć miejsce, jeżeli istnieją takie możliwości. Pozwany podniósł również, że powód, jako tymczasowo aresztowany, miał prawo korzystać z wyżywienia otrzymywanego spoza aresztu śledczego, oczywiście na własny koszt, jednakże o taką prośbę nie występował. Wskazał ponadto, że jednostki penitencjarne nie dysponują jadłospisami dla poszczególnych grup wyznaniowych, które stosują nietypowe sposoby odżywiania. Posiłki dla takich osób są opracowywane indywidualnie, według wskazań osoby zainteresowanej, jednakże roszczeniowa postawa powoda i brak możliwości nawiązania z nim kontaktu w celu ustalenia jego oczekiwań związanych ze sposobem żywienia, spowodowały że jego prośby dotyczące otrzymywania określonych przez powoda rodzajów posiłków były rozpatrywane negatywnie. Powód jednego dnia wniósł o udostępnienie mu, „w związku z przykazem wyznania religijnego”, posiłków koszernych, wskazując, jakie składniki należy wykluczyć z jego jadłospisu, a mianowicie „bez wieprzowiny lub jakichkolwiek tusz i podrobów wieprzowych”, a następnego dnia informował, że jest wyznania muzułmańskiego. Innym pismem zwracał się o indywidualne wyżywienie „wegetariańskie”, kolejnym oświadczał, że sugeruje wykluczenie z wyżywienia wszelkich produktów pochodzenia wieprzowego i sacharozy. Następnym oświadczał, że „jego wymogi religijne uwzględniają spożywanie cukrów, jednak wykluczają spożywanie wieprzowiny i pochodnych” - pismo z 10 grudnia 20109 roku. Pozwany podniósł także, że dla zapewnienia indywidualnego wyżywienia osadzonemu muszą istnieć odpowiednie warunki w jednostce penitencjarnej, a mianowicie zdolność kuchni do ich przygotowania, odpowiednie do masy posiłków urządzenia grzejne w kuchni, naczynia, dodatkowe garnki o odpowiedniej pojemności, ale także sam osadzony musi wskazać indywidualne wymogi, co do wyżywienia, które w jego przekonaniu wynikają z jego religii lub względów kulturowych. W ocenie pozwanego, z uwagi na wyżej wskazaną postawę powoda, dopiero po jego piśmie z dnia 10 grudnia 2009 roku, można było podjąć decyzję o indywidualnym wyżywieniu dla powoda, dlatego też decyzją z dnia 14 grudnia 2009 roku została wyrażona zgoda na zastosowanie indywidualnego wyżywienia dla powoda A. K. według normy podstawowej oznaczonej w jednostce pozwanego Pw, która w oparciu o indywidualne uzgodnienia miała być bez zawartości wieprzowiny i produktów wieprzowych. Sposób żywienia powoda odpowiadał uwzględnieniu wymogów kulturowych, o których mowa w art. 109 § 1 kkw. Pozwany jednocześnie zaprzeczył, aby zwracano się do powoda o udokumentowanie przynależności religijnej, jeżeli powód takową w swoich pismach wskazywał, to wyłącznie z własnej inicjatywy. Pozwany przyznał, że z uwagi na przedmiot roszczeń A. K. co do sposobu wyżywienia, w okresie ich rozpatrywania, dokonywano pewnych ustaleń związanych z jego oczekiwaniami podnoszonymi w prośbach i skargach powoda, jednakże nigdy pozwany nie uzależniał przyznania powodowi indywidualnego wyżywienia od udokumentowania przynależności religijnej, czy kulturowej. Pozwany jednocześnie podkreślił, że szanuje prawo każdego osadzonego do wolności religijnej, zapewniając w miarę możliwości wykonywanie praktyk religijnych, korzystanie z posług religijnych itp.

Powód A. K. wniósł także przeciwko Skarbowi Państwa – Aresztowi Śledczemu w S. pozew o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 10.000,00 złotych tytułem zadośćuczynienia za niezapewnienie powodowi przez pozwanego odpowiednich warunków bytowych podczas osadzenia A. K. w jednostce penitencjarnej pozwanego. W uzasadnieniu powód podniósł, że cele, w których przebywał były przeludnione, na jednego osadzonego przypadało mniej niż 3 m² powierzchni, były zdewastowane, nie były w pełni wyposażone, brakowało szafek pod łózkami. Wskazał także, że sanitariaty w celach nie były odpowiednio oddzielone od pozostałej części celi i brakowało światła przy urządzeniach sanitarnych. A. K. podniósł także, że cele były słabo oświetlone, nie były wyposażone w ciepłą wodę, nie miały zlewozmywaka, suszarki, płynu ani gąbki do naczyń oraz dostępu do naturalnego światła i świeżego powietrza, gdyż na oknach cel zamontowane były osłony – drobne siateczki, które utrudniały dopływ do cel świeżego powietrza oraz światła dziennego. Ponadto powód zarzucił pozwanemu, że nie miał odpowiedniego dostępu do zajęć kulturalno – oświatowych. Zarzucił również brak odpowiednich warunków do swobodnego korzystania z codziennego spaceru, a mianowicie pola spacerowe były za małe, brakowało odzieży ochronnej, czyli czapek, rękawiczek zimowych i płaszczy. Ponadto pola spacerowe nie miały osłon przeciwdeszczowych. Powód zarzucił także pozwanemu, że przebywał w celach z osobami palącymi, a on nie palił.

Powyższa sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą akt I C 414/11.

W odpowiedzi na pozew z dnia 09 lutego 2012 roku pozwany Skarb Państwa – Areszt Śledczy w S. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego ewentualnych kosztów sądowych według norm przepisanych. Pozwany wskazał, że powód A. K. przebywał u strony pozwanej jako tymczasowo aresztowany od dnia 24.05.2001 roku do dnia 19.12.2001 roku oraz od dnia 20.10.2009 roku (został doprowadzony w związku z zastosowaniem tymczasowego aresztowania) do dnia 23.04.2010 roku, kiedy to został przetransportowany do AŚ w W.. Ponadto w okresie pozostawania w ewidencji A. Śledczego w S. powód w okresie od dnia 25.01.2010 roku do dnia 22.02.2010 roku przebywał na obserwacji sądowo - psychiatrycznej w Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie (...) w S.. Pozwany podniósł, że nie dopuścił się w swoim działaniu żadnych uchybień, które skutkowałyby przyjęciem odpowiedzialności za naruszenie dóbr osobistych powoda. Wskazał, że cele nie były przeludnione, norma powierzchniowa była zgodna z normą powierzchni celi mieszkalnej, nie były zdewastowane, a przestrzeganie czystości pomieszczeń, w których przebywają osadzeni jest obowiązkiem osób pozbawionych wolności. Pozwany podniósł, że wszystkie cele były i są prawidłowo oświetlone i wyposażone w sprzęt kwaterunkowy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 17.10.2003 roku w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Część cel posiada oddzielenie kącika sanitarnego przesłonami konstrukcji metalowo-drewnianej o wysokości około 130 cm, które jednak zapewniają co najmniej minimum intymności, pozostałe kąciki sanitarne są oddzielone od części mieszkalnej trwałą ścianką i mają one dodatkowe oświetlenie. Przesłony okienne były tylko w jednej celi, w której przebywał powód, a mianowicie celi nr 129, jednakże zapewniają one dopływ do celi zarówno światła dziennego, jak i świeżego powietrza, a zamontowane zostały ze względów bezpieczeństwa. Pozwany podniósł także, że A. K. mógł korzystać z urządzeń i zajęć kulturalno-oświatowych oraz sportowych, radia, telewizji, książek i prasy, oczywiście w granicach, które zapewniano osadzonym. W ocenie pozwanego zakres oferowanych zajęć kulturalno - oświatowych był wystarczający. Pozwany wskazał również, że powód, podobnie, jak każdy inny osadzony, miał prawo do korzystania co najmniej raz w tygodniu z ciepłej kąpieli w łaźni funkcjonującej na terenie jednostki. Kąpiele były i są realizowane według harmonogramu. Ponadto we wszystkich celach mieszkalnych osoby osadzone mają zapewniony dostęp do zimnej wody, którą stosownie do indywidualnych potrzeb mogą podgrzać, czy zagotować przy pomocy dostępnych urządzeń. Pozwany podniósł, że w każdej celi mieszkalnej znajduje się umywalka, natomiast przepisy nie przewidują, jako wyposażenia celi, zlewozmywaka, czy suszarki do naczyń. Ponadto raz w miesiącu do każdej celi mieszkalnej wydaje się płyn do mycia naczyń, a inne przedmioty służące do mycia naczyń np. gąbka, wydawane są na podstawie potrzeb zgłaszanych przez osadzonych. Każdy osadzony otrzymuje środki do utrzymania higieny według normy określonej w przepisach. Każdy osadzony ma możliwość dokonania zakupów środków higieny i czystości, tych których nie zapewnia administracja Aresztu Śledczego w S., w kantynie funkcjonującej na terenie strony pozwanej. Pozwany wskazał, że obiekt służący do spacerów został wybudowany zgodnie z projektem budowlanym i każdy osadzony, w tym powód, miał prawo i możliwość codziennego korzystania z godzinnego spaceru w wyznaczonych do tego celu miejscach, według harmonogramu. Ponadto każdy osadzony, w przypadku niesprzyjających warunków pogodowych, ma możliwość skorzystania na czas spaceru, z wierzchniego okrycia oraz czapki. Może także korzystać w czasie spaceru z własnej odzieży, jeżeli szczególne uwarunkowania wynikające z przepisów nie pozbawiają osadzonego możliwości korzystania z takiego prawa. Każdy osadzony może zwrócić się o wydanie do użytkowania kurtki zimowej, natomiast przepisy nie przewidują wydawania osadzonym czapek zimowych, rękawic zimowych oraz płaszczy przeciwdeszczowych.

Postanowieniem z dnia 16 sierpnia 2013 roku Sąd, na mocy art. 219 kpc, połączył do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawę I C 414/11 ze sprawą (...) i zarządził ich prowadzenie pod wspólnym numerem I C 167/11 – odpis postanowienia k.257.

Na rozprawie w dniu 18 czerwca 2015 roku powód A. K. cofnął zarzut braku odpowiedniego dostępu do zajęć kulturalno – oświatowych.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Powód A. K. przebywał w Areszcie Śledczym w S. od dnia 25 maja 2001 roku do dnia 19 grudnia 2001 roku jako tymczasowo aresztowany oraz od dnia 20 października 2009 roku, został ponownie doprowadzony w związku z

zastosowaniem tymczasowego aresztowania, do dnia 23 kwietnia 2010 roku, kiedy to został przetransportowany do Aresztu Śledczego w W.. W okresie pozostawania w ewidencji Aresztu Śledczego w S., powód A. K. w okresie od dnia 25 stycznia 2010 roku do dnia 22 lutego 2010 roku przebywał na obserwacji psychiatrycznej w Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie (...) w S..

/okoliczności bezsporne/

W okresie przebywania powoda A. K. u strony pozwanej od dnia 20 października 2009 roku do dnia 23 kwietnia 2010 roku powód osadzony był w następujących celach: nr 120 o powierzchni 6,76 m² w okresie od dnia 20 października 2009 roku do dnia 29 października 2009 roku, nr 121 o powierzchni 6,38 m² w okresie od dnia 29 października 2009 roku do dnia 22 grudnia 2009 roku, nr 129 o powierzchni 9,31 m² w okresie od dnia 22 grudnia 2009 roku do dnia 21 grudnia 2009 roku, nr 119 o powierzchni 6,70 m² w okresie od dnia 23 grudnia 2009 roku do dnia 25 stycznia 2010 roku, nr 127 o powierzchni 6,95 m² w okresie od dnia 22 lutego 2010 roku do dnia 25 lutego 2010 roku i nr 115 o powierzchni 6,62 m² w okresie od dnia 25 lutego 2010 roku do dnia 23 kwietnia 2010 roku. Wszystkie wyżej wymienione cele były celami dwuosobowymi, z wyjątkiem celi nr 129, która była celą trzyosobową. Żadna z wyżej wymienionych cel, w których przebywał powód A. K., z wyjątkiem celi nr 129, nie miała zamontowanych przesłon okiennych. Nie było przypadku, aby w celach, w których osadzony był powód w okresie od dnia 20 października 2009 roku do dnia 23 kwietnia 2010 roku, osadzonych w danej celi było więcej, niż przewidywała to pojemność normatywna celi. Wszystkie cele, w których przebywał powód A. K. podczas osadzenia w Areszcie Śledczym w S. w okresie od dnia 20 października 2009 roku do dnia 23 kwietnia 2010 roku spełniały wymogi zapewnienia na jednego osadzonego powierzchni minimum 3 m² z wyłączeniem wnęki okiennej i grzejnikowej, a także powierzchni wydzielonej na kąćki sanitarne.

/okoliczności bezsporne, dodatkowo oświadczenie złożone przez powoda A. K. na rozprawie w dniu 19 lutego 2015 roku k.681, z którego wynika, że powód nie kwestionuje powierzchni cel wskazanych przez pozwanego w odpowiedzi na pozew, instrukcja nr 6/2008 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 12 grudnia 2008 roku k.734737, a zwłaszcza jej § 4, 5, przeglądarka historii rozmieszczenia k.863/

Bezsporny był pomiędzy stronami także fakt, że w celach nr 115 i 129 kąćki sanitarne były zabudowane, z oddzielnym źródłem światła, natomiast w pozostałych celach, w których osadzony był powód A. K. w okresie pobytu u strony pozwanej, kąćki sanitarne wydzielone były parawanem o konstrukcji metalowo – płycinowej o wysokości około 1,3 m, bez oddzielnego źródła światła.

Kąćki sanitarne nie były bezpośrednio widoczne dla osoby wchodzącej do celi z zewnątrz, a dopiero po skierowaniu wzroku na prawą stronę pomieszczenia. Przed wejściem do cel kogoś z personelu pozwanego, w której kąćki sanitarne były oddzielone od reszty celi parawanem o konstrukcji metalowo – płycinowej, funkcjonariusz sprawdzał przez wizjer, co w celi dzieje się i jeżeli widział, że któryś z osadzonych korzysta z kąćka sanitarnego, to do celi nie wchodziło. Przychodzono później, ewentualnie wchodziło, załatwiano szybko sprawę i wychodzono. Nie było przypadku, aby osoby z personelu strony pozwanej, wchodzące do cel, w których kąćki sanitarne nie były zabudowane, specjalnie patrzyły, co w kąćku sanitarnym osadzony w danej chwili robi.

/dowód: zeznania powoda powoda A. K. k. 718 v od 01:11:40 do 01:44:11, zeznania świadka Z. M. k. 120v, szkic kąćka sanitarnego, który był oddzielony od reszty celi parawanem o konstrukcji metalowo - płycinowej sporządzony przez powoda A. K. k. 716/

Bezsporny był pomiędzy stronami fakt, że w celach, w których kąćki sanitarne oddzielone były parawanem o konstrukcji metalowo – płycinowej, to osadzeni nie mieli możliwości zapalenia w nocy światła wewnątrz takiej celi, jeżeli chcieli skorzystać z kąćka sanitarnego, albowiem światło w celi można było zapalić tylko z zewnątrz, a osadzeni nie mieli tej możliwości.

Żaden osadzony nie miał problemu z korzystaniem z kąpaka sanitarnego, ani w dzień, jest dostęp światła dziennego z zewnątrz, ani w porze nocnej, albowiem teren strony pozwanej jest bardzo dobrze oświetlony od zewnątrz.

/dowód: zeznania świadka A. B. (1) k. 119/

W celach było zapewnione oświetlenie naturalne oraz sztuczne. Ponadto osadzeni mają prawo korzystać z własnych źródeł światła np. lampek. W celach był dostęp do świeżego powietrza, była kratka wentylacyjna oraz okno, które można było otwierać. Cele nie były brudne, ani zawilgocone. Nie było pleśni, ani grzyba. Utrzymanie czystości w celi, w tym w kąpach sanitarnych, należy do osadzonych.

/dowód: zeznania świadków A. B. (1) k. 118v, Z. M. k. 120/

Cele były wyposażone standardowo w łóżka, materace, poduszki, koce, prześcieradła, stół, szafki, miednicę. Każdy osadzony miał do swojej dyspozycji taboret, miskę plastikową, talerz, kubek, sztućce, które posiadały atesty. / dodatkowo: pismo Państwowego Zakładu (...) k.160,161 oraz sprawozdanie z badań k.162 – 162v/.

W kąpaku sanitarnym był sprzęt sanitarny, umywalka oraz kompakt wc. W celach był dostęp do zimnej wody. Każdy osadzony mógł mieć czajnik lub grzałkę, a zatem mógł, w razie konieczności podgrzać sobie wodę, albo ją zagotować

/okoliczności bezsporne/

Bezsporny był pomiędzy stronami fakt, że każdy osadzony miał prawo skorzystać raz w tygodniu z ciepłej kąpieli w łaźni.

Każdy osadzony miał prawo do spacerów. To, z jakiego pola spacerowego korzystał osadzony uzależnione było od warunków odbywania kary przez danego osadzonego. P. spacerowe są różnej wielkości. Przed wejściem na „spacerniak”, w okresie jesień – wiosna, znajduje się odzież, z której każdy osadzony, w razie potrzeby może skorzystać. Są to kurtki, wprawdzie nie przeciwdeszczowe, ale nieprzemakalne. Osadzonym wydawane są czapki zimowe, rękawice nie. Ponadto każdy osadzony, wychodząc na „spacerniak” ma prawo skorzystać z własnej odzieży, nawet jeżeli jest w grupie osadzonych zamkniętych. Warunkiem jest uzyskanie zgody dyrektora. (...) nie miały zamontowanych osłon przeciwdeszczowych.

/dowód: zeznania świadków: A. B. (1) k. 119, Z. M. k. 120, zarządzenie nr 6/07 z dnia 27 września 2007 roku Dyrektora Aresztu Śledczego w S. w sprawie porządku wewnętrznego w Areszcie Śledczym w S. k. 755-762v ze zmianami k.763-770/

Bezsporny był pomiędzy stronami fakt, że w celach znajdujących się u strony pozwanej, w których przebywali osadzeni, w tym powód A. K., nie było oddzielnych szaf przeznaczonych wyłącznie do przechowywania odzieży, nie było oddzielnego zlewozmywaka do mycia naczyń, nie było w celach ciepłej wody, suszarki do naczyń. Na wyposażeniu celi nie było także gąbki do mycia naczyń.

Bezsporny był pomiędzy stronami także fakt, że osadzeni, w tym powód A. K. otrzymywali od strony pozwanej środki do utrzymania higieny i czystości cel. Do mycia naczyń otrzymywali proszek do szorowania (...) lub (...). Preparaty te przeznaczone były do czyszczenia powierzchni przedmiotów porcelanowych, emaliowanych i garnków /dodatkowo: karta charakterystyki preparatu k. 156157v, 158-159/.

U strony pozwanej osoby niepalące osadzane są w celach z osobami niepalącymi, a palące z osobami palącymi. Zdarza się jednak, że osoba paląca może na pewien, dość krótki, czas trafić do celi z osobą palącą, ale tylko wtedy, jak któryś z osadzonych w danej celi korzysta ze spaceru, albo bierze udział w innych czynnościach, to drugi osadzony w tej celi nie może zostać sam, to wówczas dokoptowuje się do tej celi innego osadzonego i wtedy może dojść do sytuacji, w której osadzony niepalący przez krótki czas będzie przebywał w celi z osobą palącą, jednakże taka osoba niepaląca ma prawo zawołać strażnika na interwencję, jeżeli nie życzy sobie, aby drugi osadzony palił w celi w jego obecności /bezsborne/.

Powód A. K. od kilku lat preferuje zdrowy tryb życia. Praktycznie nie jada mięsa, a jeżeli już, to w małych ilościach. W ogóle nie jada wieprzowiny. Unika spożywania cukrów prostych i soli. Jest to wybór powoda. Nie wynika to z jego stanu zdrowia. Żaden lekarz nie zalecił powodowi przestrzegania diety, ani stosowania określonych reguł żywieniowych.

/dowód: zeznania powoda A. K. k. 718v od 01:45:47 do 02:27:28, k.150v/

Pismem z dnia 21 października 2009 roku powód A. K. zwrócił się do Dyrektora Aresztu Śledczego w S. z podaniem następującej treści: „W związku z przykazem wyznania religijnego, proszę o udostępnienie mojej osobie posiłków koszernych, w tym posiłki bez wieprzowiny lub jakichkolwiek tusz i podrobów wieprzowych. Uzasadnienie, nakaz wyznania religijnego zabrania mojej osobie spożywania jakiegokolwiek postaci wieprzowiny”

/dowód: pismo powoda A. K. z dnia 21 października 2009 roku k.127/

Pismem z dnia 21 października 2009 roku powód A. K. złożył do Dyrektora Aresztu Śledczego w S. „uzupełnienie prośby o dietę koszerną”. Napisał „jestem wyznania wiary muzułmańskiej i wiernym sługą M.. Poświadczyć może zarówno Areszt Śledczy w W., gdzie przebywałem rok temu jak i najwyższy A.”.

/dowód: pismo powoda A. K. z dnia 21 października 2009 roku k. 128/

Składanie przez powoda A. K. próśb o dietę nie było związane z zasadami religijnymi wyznawanymi przez powoda, a jedynie z zasadą, którą powód kierował się, a mianowicie „w zdrowym ciele, zdrowy duch”. W okresie, kiedy powód składał próśby o dietę, podnosząc że jest muzułmaninem, to w tym czasie u strony pozwanej uczestniczył w obrządkach religii rzymskokatolickiej.

/dowód: zeznania powoda A. K. k. 718v -719 od 0:1:45:47 do 02:27:28/

Pismem z dnia 17 listopada 2009 roku adresowanym do Dyrektora Aresztu Śledczego w S. powód A. K. zwrócił się „o uwzględnienie indywidualnego sposobu odżywiania przez moją osobę w oparciu o następujące przeciwwskazania: absolutne wykluczenie wszelkich produktów pochodzących ze świń (wieprzowina), w tym przetwórstwa, podrobów i wszelkich wywarów wieprzowych, wykluczenie sacharozy (cukier). Uzasadnienie. Jako wyznawca islamu uważam powyższą prośbę za uzasadnioną”.

/dowód: pismo powoda A. K. z dnia 17 listopada 2009 roku k. 130-130v/

W dniu 18 listopada 2009 roku kierownik D. Penitencjarnego strony pozwanej Z. M. przeprowadził z powodem rozmowę. Rozmowa ta została odbyła się, z uwagi na złożoną przez powoda w dniu 17 listopada 2009 roku prośbę o treści jak wyżej. Rozmowa ta dotyczyła zagadnień związanych z religią muzułmańską. Z przeprowadzonej z powodem rozmowy Z. M. sporządził własnoręcznie notatkę, w której wskazał, że powód nie posiada żadnej wiedzy związanej z zasadami islamu. Jednocześnie Z. M. stwierdził, że powód ma skłonności do manipulacji, dlatego też wskazał powodowi potrzebę uwiarygodnienia deklaracji religijnych powoda. Nadmienił ponadto, że powód korzysta u strony pozwanej z posług religijnych wyznania rzymskokatolickiego. Z uwagi na powyższe Z. M. zaproponował negatywne załatwienie prośby powoda z dnia 17 listopada 2009 roku.. Na bazie notatki z rozmowy przeprowadzonej z powodem przez Z. M., w dniu 02 grudnia 2009 roku, została sporządzona notatka urzędowa przez pracownika pozwanego W. S.. Była ona adresowana do Dyrektora Aresztu Śledczego w S.. Wskazano w niej, że powód jest osobą o stałych tendencjach do zachowań manipulacyjnych i roszczeniowych, jest osobą negatywnie ustosunkowaną wobec przełożonych i podjęcie przez A. K. starań o przyznanie mu diety muzułmańskiej wynika z chęci spowodowania utrudnień dla administracji, niż z rzeczywistych przekonań religijnych powoda.

/dowód: notatka z rozmowy przeprowadzonej w dniu 18 listopada 2009 roku przez Z. M. z powodem k.178v, zeznania świadka Z. M. k.717v od 00:13:52 do 00:34:42, notatka urzędowa z dnia 02 grudnia 2009 roku k. 179/

Bezsporny pomiędzy stronami był fakt, że powyższe prośby powoda zostały załatwione negatywnie oraz fakt, że odwołania oraz skargi powoda nie zostały uwzględnione /dodatkowo: skargi i odpowiedzi k. 129, 131, 132-132, 133, 134/

Pismem z dnia 29 listopada 2009 roku powód A. K. zwrócił się do Dyrektora Aresztu Śledczego w S. „o przydzielenie mojej osobie indywidualnie opracowany jadłospis w następującej formie: wegetariański”.

/dowód: pismo powoda A. K. z dnia 29 listopada 2009 roku k. 136/

W dniu 10 grudnia 2009 roku powód A. K. złożył oświadczenie o następującej treści: „oświadczam, iż wymogi religijne mojej osoby uwzględniają spożywanie cukrów. Tym samym absolutnie nie uwzględniają spożywania wszelkich form wieprzowiny, podrobów, wyrobów, ekstraktów, wywarów itp.

/dowód: oświadczenie powoda A. K. z dnia 10 grudnia 2009 roku k. 138/

Pismem z dnia 14 grudnia 2009 roku powód został poinformowany, że jego prośba zawarta w piśmie z dnia 29 listopada 2009 roku została zaakceptowana pozytywnie. Wyrażono zgodę na zastosowanie indywidualnego wyżywienia dla powoda według normy podstawowej Pw. Posiłki dla powoda miały być bez wieprzowiny i produktów wieprzowych.

/dowód: pismo pozwanego do powoda z dnia 14 grudnia 2009 roku k. 137/

Bezsporny był pomiędzy stronami fakt, że powód otrzymał zgodę na dietę indywidualną bez wieprzowiny i produktów wieprzowych bez konieczności przedstawienia zaświadczenia o przynależności do gminy mużułmańskiej.

Sąd dał wiarę zeznaniom powoda A. K. oraz świadków A. B. (1) i Z. M. w takim zakresie, w jakim na podstawie zeznań w/w ustalił stan faktyczny przedmiotowej sprawy, albowiem były one spójne, logiczne, konsekwentne, pokrywały się wzajemnie ze sobą oraz pozostałym materiałem dowodowym zebrany przez Sąd w tym postępowaniu. Należy podkreślić, że w przeważającej części, zwłaszcza w zakresie warunków bytowych, w jakich przebywał powód podczas osadzenia u strony pozwanej, stan faktyczny przedmiotowej sprawy był bezsporny pomiędzy stronami.

Sąd odmówił wiary zeznaniom powoda A. K. w tym zakresie, że cele były brudne, zawilgocone, była w nich pleśń i grzyb, a także w tym zakresie, że strona pozwana uzależniła prawo powoda do indywidualnego wyżywienia od przedłożenia dokumentacji potwierdzającej przynależność religijną powoda, albowiem nie znalazły one potwierdzenia w zebrany przez Sąd materiale dowodowym. Pozwany sam przyznał, że nie miał żadnych zastrzeżeń do cel nr 115 i 129 (a tylko cela nr 129 miała przesłonę na oknie). Przyznał także, że po powrocie z obserwacji ze Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie (...) w S., a nastąpiło to w dniu 22 lutego 2010 roku (w szpitalu przebywał od dnia 25 stycznia 2010 roku) trafił do wyremontowanej celi, a przebywał wówczas, najpierw w celi nr 127, a następnie nr 115, co oznacza, że również do celi nr 127 nie miał żadnych zastrzeżeń (k.718). W ocenie Sądu inicjatywa dowodowa, w zakresie wyżej wskazanym, należała do powoda, jednakże nie udowodnił on swoich racji. Wprawdzie powód powołał trzech świadków, którzy mieli potwierdzić, między innymi, stan cel, w których przebywał powód, jednakże Sąd pominął w ocenie materiału dowodowego zeznania świadków D. G. i D. C. w powyższym zakresie, albowiem świadkowie ci nie przebywali w jednej celi z powodem A. K. w okresie od dnia 20 października 2009 roku do dnia 23 kwietnia 2010 roku, w związku z czym nie byli w stanie wskazać faktycznego wyglądu cel nr 120, 121, 129, 119, 127 i 115. Ich zeznania dotyczyły cel, w których oni byli osadzeni, jednakże wygląd cel, w których przebywali D. G. i D. C., nie mógł być wyznacznikiem dla oceny cel, w których osadzony był powód A. K., nawet jeżeli wszystkie te cele znajdowały się na tym samym oddziale strony pozwanej – Oddział I. Jeżeli chodzi o zeznania świadka A. B. (2) to twierdził on, że przebywał z powodem w jednej celi na przełomie października i listopada 2009 roku. W tym czasie powód osadzony był w celi nr 120 i 121, natomiast z protokołu kontroli z dnia 09 lutego 2010 roku, która dotyczyła rozpatrzenia interwencji na warunki bytowe w celach mieszkalnych, w których przebywał A. B. (2) wynika, że A. B. (2) od miesiąca października 2009 roku do miesiąca stycznia 2010 roku przebywał w celach nr 106, 103, 128, 116 i 126, a zatem nie przebywał w celi z A. K. (protokół

kontroli z dnia 02 lutego 2010 roku k. 746747v), a skoro tak, to jego zeznania w powyższym zakresie też nie miały żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia.

W pozostałym zakresie Sąd pominął w ocenie materiału dowodowego zeznania powoda A. K. oraz zeznania świadków A. B. (1), Z. M., a także świadków D. G., D. C. i A. B. (2), albowiem, w ocenie Sądu, dotyczyły one bądź okoliczności bezspornych pomiędzy stronami, bądź okoliczności, które nie miały żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy.

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił także na podstawie dokumentów złożonych i dołączonych do akt, które zostały szczegółowo powołane wyżej, albowiem ich autentyczności, ani też prawdziwości i rzetelności stwierdzonych w nich danych żadna ze stron nie kwestionowała, a ich prawdziwość, autentyczność i rzetelność nie budziła również wątpliwości Sądu, dlatego też uznano je w całości za wiarygodne (art. 244 kpc i 245 kpc oraz art. 252 kpc i art. 253 kpc).

Sąd pominął dowód z przesłuchania w charakterze strony pozwanej, albowiem pozwany, pomimo prawidłowego powiadomienia o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 18 czerwca 2015 roku, wezwania do obowiązkowego stawiennictwa celem przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron i pouczenia, że w przypadku niestawiennictwa Sąd pominie dowód z jego przesłuchania, na rozprawę nie stawiał się.

Sąd oddalił wniosek powoda o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego w celu wykazania szkodliwości na zdrowiu powoda przebywania A. K. w pomieszczeniach z dymem tytoniowym, albowiem nie miał on żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, szczegóły przedstawione zostaną w dalszej części uzasadnienia.

Ochronę dóbr osobistych regulują przepisy art. 23 kc i 24 kc. Pierwszy z nich zawiera przykładowy katalog dóbr osobistych, do których zalicza również, m.in. część człowieka. Nie jest to katalog zamknięty. W świetle oceny dokonanej przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 marca 2010 roku nie ulega jednak wątpliwości, że „prawo do godnego odbywania kary pozbawienia wolności należy zaliczyć do katalogu dóbr osobistych. Wymóg zapewnienia przez Państwo godziwych warunków odbywania kary pozbawienia wolności jest jednym z podstawowych obowiązków demokratycznego państwa prawnego, wynikającym z norm prawa międzynarodowego. Zgodnie bowiem z art. 10 ust.1 ratyfikowanego przez Polskę Międzynarodowego Paktu Praw Osobistych i Publicznych z dnia 19 grudnia 1966 roku (Dz. U. z 1977 roku, Nr 38, poz. 167 i 169) oraz art. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, każda osoba pozbawiona wolności musi być traktowana w sposób humanitarny i z poszanowaniem przyrodzonej godności człowieka. Zasady powyższe zostały recypowane do polskiego porządku prawnego i wyrażone w art. 40, 41 ust. 4 i art. 47 Konstytucji (sygn. II CSK 486/09, Lex nr 599534).

Środki ochrony na wypadek naruszenia dóbr osobistych reguluje art. 24 § 1 i 2 kc, zgodnie z którym ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Z kolei z treści art. 448 kc wynika, że w razie naruszenia dobra osobistego, Sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Przepis art. 4 § 1 kkw stanowi, że kary, środki karne, zabezpieczające i zapobiegawcze wykonuje się w sposób humanitarny, z poszanowaniem godności ludzkiej skazanego oraz że zakazuje się stosowania tortur lub niehumanitarnego albo poniżającego traktowania i karania skazanego. Skazany zachowuje prawa i wolności obywatelskie. Ich ograniczenie może wynikać jedynie z ustawy oraz z wydanego na jej podstawie prawomocnego orzeczenia – art. 4 § 2 kkw. Podstawowe warunki, w jakich skazany ma odbywać karę pozbawienia wolności, obejmujące między innymi powierzchnię celi mieszkalnej na skazanego oraz warunki, jakim muszą odpowiadać cele, określa art. 110 kkw.

W przepisie art. 24 § 1 kc, będącym podstawą prawną roszczenia powoda, ustanowione zostało domniemanie bezprawności naruszenia dobra osobistego, które podlega obaleniu przez wykazanie uprawnienia do określonego działania. Kto zatem twierdzi, że naruszono jego dobro osobiste, nie musi wykazywać bezprawności (art. 6 kc), nie zwalnia go to jednak od obowiązku wykazania, że do naruszenia (zagrożenia) dobra osobistego faktycznie doszło. Ciężar przytoczenia faktów w tym zakresie spoczywał więc na powodzie, który powinien wywiązać się z niego w zakresie umożliwiającym Sądowi sprawdzenie zasadności żądania. Biorąc pod uwagę treść przywołanych przepisów, powód jako strona dochodząca zadośćuczynienia pieniężnego z tytułu naruszenia dobra osobistego zobowiązana jest udowodnić nie tylko sam fakt naruszenia dobra osobistego, ale także doznania krzywdy wskutek naruszenia dobra osobistego.

W ramach podstawy faktycznej powództwa A. K. powołał się na następujące okoliczności, które miały, w jego ocenie, świadczyć o zasadności roszczeń, a mianowicie: nieprzepisowa wielkość cel, złe warunki bytowe i socjalne (brak pełnego wyposażenia cel, nieodpowiednie sanitariaty w celach, brak światła przy urządzeniach sanitarnych, brak odpowiedniego oświetlenia celi, montaż osłon okiennych – brak dostępu do naturalnego światła dziennego i świeżego powietrza, brak ciepłej wody w celach, brak zlewozmywaka do naczyń, suszarki do naczyń, płynu do naczyń, gąbki do naczyń, za małe place spacerowe, brak osłon przeciwdeszczowych, brak odzieży ochronnej do spacerów: płaszczy przeciwdeszczowych, rękawic i czapek zimowych), przebywanie w celi z osobami palącymi oraz uzależnienie przyznania powodowi indywidualnego wyżywienia od przedłożenia dokumentacji potwierdzającej przynależność religijna powoda.

W ocenie Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w sprawie doprowadziło do ustaleń faktycznych sprzecznych z twierdzeniami powoda A. K. co do naruszenia przepisów przez pozwanego.

Sąd nie podziela zarzutów powoda, co do nieodpowiednich wymiarów cel (należy podkreślić, że ostatecznie powód A. K. nie kwestionował wymiarów cel podanych przez pozwanego, z których jednoznacznie wynika, że na jednego osadzonego przypadają co najmniej 3 m² powierzchni mieszkalnej celi), brudu, pleśni, zagrzybienia cel, nieodpowiednich warunków bytowych, higieniczno-sanitarnych panujących w celach, niedostatecznego oświetlenia, dostępu świeżego powietrza, światła dziennego, braku intymności, niepełnego wyposażenia cel, braku odpowiednich warunków do codziennego korzystania ze spaceru. Niezadowolenie powoda ze standardów pomieszczeń mieszkalnych nie daje podstaw do przyjęcia, że takowe istniały. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że metraż, stan cel i kącików sanitarnych były zgodne z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 roku w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. Z 2003, Nr 186, poz. 1820).

W ocenie Sądu powód A. K. nie udowodnił, aby w Areszcie Śledczym w S. nie były zachowane elementarne warunki higieniczno – sanitarne, przez co zostałyby naruszone jego dobra osobiste. Nie wykazał naruszenia jakichkolwiek przepisów w tym zakresie. Z zeznań świadków, dokumentów przedstawionych przez pozwanego wynika, że warunki osadzenia A. K. były zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami kodeksu karnego wykonawczego oraz przepisami wykonawczymi. Oceniając, czy doszło do naruszenia dobra osobistego, decydujące znaczenia ma nie tyle subiektywne odczucie osoby żądającej ochrony, ile to, jaką reakcję wywołuje w społeczeństwie to naruszenie. Podkreśla się przy tym, że przy ocenie, czy doszło do naruszenia dobra, którego ochrony domaga się osoba zgłaszająca żądanie, należy brać pod uwagę całokształt okoliczności. Odnosząc się do naruszenia godności osobistej powoda, to ocena, czy nastąpiło naruszenie dobra osobistego, jakim jest stan uczuć, godność osobista i nietykalność cielesna (art. 24 § 1 kc), nie może być dokonana według miary indywidualnej wrażliwości zainteresowanego (ocena subiektywna). Kąciki sanitarne w celach, na które powód wskazywał, że naruszały jego godność – zostały oddzielone od pozostałej części celi ścianką działową (przesłoną) do wysokości 1,3 m, gwarantującą, w ocenie Sądu, niekrepujące użytkowanie i minimalną intymność, o czym mowa w § 28 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie regulaminu organizacyjno – porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz. U. z 2003 roku, Nr 152, poz. 1493). Potwierdza to także szkic sporządzony przez samego powoda k.716. Nadto wskazać należy, że przepisów dotyczących drzwi do ustępów, a także innych regulacji dotyczących warunków jakim powinna odpowiadać

ubikacja nie stosuje się do pomieszczeń, w których przebywają osoby skazane (porównaj § 89 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie – Dz. U. Z 2002 roku, Nr 75, poz. 690). Dyskomfort związany ze współprzebywaniem w jednej celi mieszkalnej z innymi osadzonymi, a co za tym idzie, z załatwianiem potrzeb fizjologicznych w kąciek sanitarnym urządzonym w tej samej celi pod ich obecność, jest wpisany w istotę odbywania kary pozbawienia wolności, czy tymczasowego aresztowania i stanowi jeden z elementów jej uciążliwości i przykrości dla osadzonego. Powód nie powinien oczekiwać, że w areszcie śledczym zostaną zapewnione mu warunki sanitarne na poziomie porównywalnym do warunków domowych, bowiem z założenia w pobyt w jednostce penitencjarnej wpisany jest dyskomfort wynikający z konieczności odbywania kary. Poza sporem było, że w przypadku powoda miejsce do załatwiania potrzeb fizjologicznych, poza dwoma celami, czyli 115 i 129, było oddzielone od części mieszkalnej, jakkolwiek w sposób uniemożliwiający całkowite zamknięcie i odizolowanie, jednakże w tym miejscu należy odwołać się do stanowiska Sądu Najwyższego, który wskazał, że choć godne warunki odbywania kary w zakładach karnych obejmują również zapewnienie prywatności i intymności, m.in. związanych z załatwianiem potrzeb fizjologicznych, to nie przewidują one zapewnienia samodzielności pomieszczeń przeznaczonych na toalety, ani ich oddzielenia murem od pozostałej części celi (porównaj wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 lipca 2012 roku w sprawie IV CSK 603/11, Lex 1228452).

W ocenie Sądu powód A. K. nie wykazał również, aby normy regulujące kwestię dostarczania osadzonym środków higieny i czystości określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 17 października 2003 roku w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. Z 2003 roku, Nr 186, poz. 1820) nie zostały zachowane podczas jego osadzenia. Powód twierdził, że w celach było brudno, był grzyb, pleśń, wilgoć, jednakże poza jego twierdzeniem, nie udowodnił tego w żaden sposób.

Zdaniem Sądu wyposażenie cel było zgodne z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie regulaminu organizacyjno – porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz. U. Z 3003 roku, Nr 152, poz. 1494).

W ocenie Sądu powód nie mógł oczekiwać, że zapewni mu się standard właściwy dla hoteli, czy innych zakładów prowadzących działalność komercyjną. Zastosowanie tymczasowego aresztowania i warunki jego odbywania, są naturalną konsekwencją przestępczej działalności powoda. Tymczasowe aresztowanie jest w sposób immanentny związane z licznymi ograniczeniami i niedogodnościami, a obowiązkiem Skarbu Państwa, jako podmiotu odpowiedzialnego w ramach tzw. imperium za realizację polityki penitencjarnej jest jedynie zapewnienie osadzonym ustawowo określonych standardów. Takie standardy powodowi zostały zapewnione podczas pobytu w Areszcie Śledczym w S. w okresie od dnia 20 października 2009 roku do dnia 23 kwietnia 2010 roku.

Zdaniem Sądu zgłaszane przez powoda A. K. zastrzeżenia oraz podnoszone zarzuty wynikały jedynie z jego subiektywnych odczuć. Żaden z powołanych przez powoda argumentów uzasadniających zgłoszone żądanie nie potwierdził się w toku przeprowadzonego postępowania dowodowego. Areszt Śledczy w S. zapewnił powodowi A. K. warunki odbywania tymczasowego aresztowania zgodne z powołanymi przepisami, na standardowym poziomie izolacji.

Wskazać także należy, że powód A. K., poza stwierdzeniem, że zdarzało się, że dokoptowywano go czasami do osadzonego do celi dla palących, a on nie palił, ale tylko dlatego, że osadzony nie mógł sam przebywać w celi, jak jego kolega „szedł na spacerniak”, czy też uczestniczył w innych czynnościach, to tak faktycznie nie udowodnił, jak często miało to miejsce i jak długo to trwało. W ocenie Sądu powyższy proceder stosowany przez pozwanego nie miał wpływu na warunki odbywania tymczasowego aresztowania przez powoda. Samo tymczasowe, krótkotrwałe osadzenie powoda w celi z osobą palącą, nie jest jeszcze dowodem na to, że osoba paląca faktycznie w obecności powoda paliła. Ponadto powód miał prawo, gdyby faktycznie inny osadzony palił w jego obecności, prosić strażnika o interwencję. Podkreślić należy, że powód A. K. nie zarzucił pozwanemu, że podczas pobytu w Areszcie Śledczym w S. w okresie od dnia 20 października 2009 roku do dnia 23 kwietnia 2010 roku na stałe przebywał w celi z osobą palącą. Skoro zatem powód nie udowodnił, jak często i jak długo przebywał w celi z osobą palącą, a przede wszystkim nie udowodnił,

czy taka osoba faktycznie w jego obecności paliła, niecelowym było powoływanie biegłego, który miałby wykazać szkodliwość na zdrowiu powoda w wyniku przebywania A. K. w pomieszczeniach z dymem tytoniowym (k.717v).

Zdaniem Sądu z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby pozwany uzależniał przyznanie powodowi prawa do indywidualnego wyżywienia od udokumentowania przez powoda jego przynależności religijnej. Ostatecznie powód otrzymał zgodę na zastosowanie indywidualnego wyżywienia według normy podstawowej Pw bez dokumentowania przynależności religijnej.. Posiłki dla powoda miały być bez wieprzowiny i produktów wieprzowych. Wymiana pism pomiędzy stronami w przedmiocie indywidualnego wyżywienia dla powoda została szczegółowo opisana w ustaleniach faktycznych i w tym miejscu nie ma potrzeby ponownego ich przywoływania. Podnieść jednakże należy, że reakcja pozwanego na prośbę o indywidualne wyżywienie powoda, była tylko i wyłącznie wynikiem „prowokacyjnego”, zdaniem Sądu, zachowania powoda A. K.. Powód przyznał, że od kilku lat preferuje zdrowy styl życia. Nie jada wieprzowiny. Ogranicza spożywanie cukrów prostych i soli. Przyznał, że żaden lekarz nie zalecił powodowi stosowania diety, a jego prośba o indywidualne wyżywienie była podyktowana wyznawanym przez niego światopoglądem, a mianowicie „w zdrowym ciele, zdrowy duch”. Nie miała nic wspólnego z wyznawaną przez powoda religią. A. K. przyznał także, że w momencie pisania do pozwanego o dietę dla muzułmanina uczestniczył w placówce pozwanego w obrządkach religii rzymskokatolickiej. Skoro powód preferował zdrowy styl życia, to przecież mógł tym właśnie uzasadnić prośbę o zgodę na indywidualne wyżywienie, ale nie, to on sam, zaczepnie, i to już następnego dnia po przyjęciu go do Aresztu Śledczego w S., czyli w dniu 21 października 2009 roku napisał „w związku z przykazem wyznania religijnego proszę o udostępnienie mojej osobie posiłków koszernych, bez wieprzowiny, jakichkolwiek tusz i podrobów wieprzowych, uzasadnienie, nakaz wyznania religijnego zabrania mojej osobie spożywania jakichkolwiek postaci wieprzowiny”. Następnego dnia, czyli 22 października 2009 roku, uzupełnia swoją prośbę z dnia 21 października 2009 roku o dietę koszerną i pisze: „jestem wyznawcą wiary muzułmańskiej i wiernym sługą M.. Poświadczyć może zarówno AŚ w W., jak i najwyższy A.” To nie pozwany obliguje powoda do udokumentowania prośby o indywidualne wyżywienie, a sam powód pisze, kto może poświadczyć wyznawaną przez niego wiarę. O tym, że pozwany nie uzależniał przyznania powodowi prawa do indywidualnego wyżywienia od udokumentowania przez powoda jego przynależności religijnej świadczy chociażby pismo pozwanego do powoda z dnia 05 listopada 2009 roku k. 129, na które A. K. odpowiedział pismem z dnia 17 listopada 2009 roku, ponownie odwołując się do swojego muzułmańskiego wyznania k.130 o 130v. Podobnie oświadczenie powoda z dnia 10 grudnia 2009 roku k. 138.

W ocenie Sądu w okolicznościach przedmiotowej sprawy, a zwłaszcza po przeanalizowaniu prowokacyjnych treści pism powoda kierowanych do pozwanego w przedmiocie zgody na indywidualne wyżywienie, rozmowy Z. M., przeprowadzonej z powodem A. K. w dniu 18 listopada 2009 roku, z której przebiegu została sporządzona notatka (k.178) nie można traktować jako uzależnienia zgody na indywidualne wyżywienie od udokumentowania przynależności religijnej. Z. M. zaakcentował „skłonność powoda A. K. do manipulacji”, na co faktycznie wskazuje treść pism powoda kierowanych do pozwanego dotyczących zgody na indywidualne wyżywienie.

Zgodnie z art. 102 pkt 1 kkw skazany ma prawo do odpowiedniego, ze względu na zachowanie zdrowia, wyżywienia. Ma także prawo korzystania z wolności religijnej – art. 102 pkt 3 kkw. Skazany przebywający w zakładzie karnym lub areszcie śledczym otrzymuje 3 razy dziennie napój i posiłki o odpowiedniej wartości odżywczej, w tym co najmniej 1 posiłek gorący z uwzględnieniem rodzaju wykonywanej pracy i wieku skazanego, a w miarę możliwości także wymogów religijnych i kulturowych – art. 109 kkw.

Zdaniem Sądu pozwany nie naruszył prawa powoda do odpowiedniego, ze względu na zachowanie zdrowia, wyżywienia, nie naruszył prawa powoda do korzystania z wolności religijnej i nie uzależniał wyrażenia zgody na indywidualne wyżywienie od udokumentowania przez powoda jego przynależności religijnej, a to z przyczyn szczegółowo wskazanych wyżej.

Biorąc powyższe okoliczności pod uwagę, uznając żądania pozwu za bezzasadne, Sąd na mocy art. 23, 24 i 448 a contrario, orzekł jak w punkcie 1 – szym wyroku.

Sąd uznał, że sytuacja materialna i majątkowa powoda czyni zasadnym, aby odstąpić od obciążenia go kosztami procesu, a mianowicie kosztami opłaty od pozwu i zwrotem wydatków (koszty doprowadzeń powoda i świadków na terminy rozpraw), dlatego też, na podstawie art. 102 k.p.c., odstąpił od obciążania powoda tymi kosztami i obciążył nimi Skarb Państwa – punkt 2-gi wyroku.